

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2867

Vragen van het lid **Verdonk** (Verdonk) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie over *de situatie in Pakistan*. (Ingezonden 6 mei 2009)

- 1 Bent u bekend met het bericht over de Amerikaanse zorg over het Pakistaanse nucleair arsenaal?¹
- 2 Hoe beoordeelt u de recente ontwikkelingen in Pakistan waar de Pakistaanse Taliban controle hebben gekregen over de Swat-vallei en hebben geprobeerd het gebied waar zij controle over hebben uit te breiden naar het district Buner? Vreest u voor de ineenstorting van Pakistan?
- 3 Wat betekenen de recente ontwikkelingen voor de veiligheid van het Pakistaanse nucleaire arsenaal?
- 4 Wat kunt u samen met de Europese Unie en de Verenigde Staten doen om de Pakistaanse regering te steunen en de aanpak van de Pakistaanse Taliban te stimuleren?
- 5 Welke nationale en eventueel internationale objectieven hebben de Pakistaanse Taliban? Door wie worden zij gesteund? Krijgen zij steun van de Pakistaanse geheime dienst ISI? Steunt de ISI nog steeds de Taliban in Afghanistan?

6 Kunt u aangeven wat al deze ontwikkelingen voor invloed hebben op onze missie in Uruzgan en de veiligheid van onze militairen?

¹ Trouw, 4 mei 2009: «VS verontrust over nucleair arsenaal Pakistan» www.trouw.nl/nieuws/wereld/article2749734.ece/_VS_verontrust_over_nucleair_arsenaal_Pakistan_.html

Antwoord

Antwoord van de ministers **Verhagen** (Buitenlandse Zaken) en **Koenders** (Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 8 juni 2009)

- 1 Ja.
- 2 De afwezigheid van regeringscontrole, waardoor militanten en extremisten zich kunnen ophouden in de betreffende gebieden, geeft aanleiding tot grote zorg. Nederland is van mening dat het Pakistaanse leger geen optie restte dan militair op te treden tegen de Taliban in ondermeer Swat en Buner. Nederland heeft echter wel grote zorg over de humanitaire gevolgen van het conflict. Honderdduizenden burgers ontvluchten het conflictgebied. Pakistan heeft internationale hulp nodig bij het bezweren van de economische crisis en de verslechterende veiligheidssituatie.

Een machtsovername door de Taliban is vooralsnog niet aan de orde. Tevens verwijs ik naar de beantwoording van de Kamervragen van de leden Van Roon en Wilders (PVV) van 17 april 2009 over de invoering van de sharia in noordwest Pakistan (kenmerk 2009Z07399).

- 3 Op dit moment is er geen reden om aan te nemen dat de veiligheid van het Pakistaanse nucleaire arsenaal in het geding is.
- 4 Tijdens de donorconferentie voor Pakistan in Tokio op 17 april 2009 heeft de internationale gemeenschap, waaronder de EU, de VS en Nederland, Pakistan ruim vijf miljard dollar aan hulp toegezegd. Deze hulp komt ten goede aan de strijd tegen terrorisme en extremisme evenals sociaal-economische ontwikkeling. Nederland gaf in Tokio aan dat politieke hervormingen en bestendinging van de democratie de basis vormen voor de kritische samenwerking. Nederland zal zich onder meer richten op armoedebestrijding, onderwijs, goed bestuur en regionale projecten op het gebied van water en vredesjirga's. Pakistan kijkt nadrukkelijk naar de EU voor hulp ter verbetering van zijn veiligheid en economie. Pakistan streeft tevens naar betere toegang tot de EU-markt. Nederland steunt een

grotere rol van de EU in Pakistan en de regio. De EU zal zich onder meer richten op contraterrorisme, non-proliferatie, mensenrechten en goed bestuur. Nederland roept in EU-verband op om Pakistan ook te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid. Zo is het voor Nederland essentieel dat de regering verdergaande politieke en economische hervormingen doorvoert. Deze punten zullen worden opgebracht tijdens de EU-Pakistan top van 17 juni 2009. Deze top is bedoeld om de Pakistaanse regering te steunen in de strijd tegen extremisme. Nederland is lid van de Friends of Democratic Pakistan. Deze groep landen geeft politieke steun aan de democratische Pakistaanse regering. Ook in dit verband heeft Nederland een duidelijke relatie gelegd tussen de steun aan Pakistan en de noodzakelijke politieke en economische hervormingen. De VS heeft het Afghanistan- en Pakistanbeleid onder president Obama herzien en is bezig met een hulppakket van anderhalf miljard dollar per jaar voor een periode van vijf jaar, de zogenaamde Kerry-Lugar Bill. Dit komt bovenop de aanzienlijke militaire steun die Pakistan van Amerika ontvangt. Tijdens de donorconferentie in Tokio bestond er overeenstemming om te komen tot verbeterde donorcoördinatie in Pakistan. De VS legt steeds meer nadruk op civiele samenwerking met Pakistan. Dit biedt kansen voor grotere complementariteit tussen de EU en de VS.

5

De Pakistaanse Taliban is een verzamelbegrip voor diverse militante groeperingen die zich tegen de Pakistaanse staat hebben gekeerd. Sommige facties richten zich meer op Afghanistan terwijl andere een meer nationale agenda hebben. Niettemin lijken al deze groeperingen een eigen geografisch gebied na te streven, waarbinnen zij vrijheid van handelen hebben. De Pakistaanse Taliban winnen steun onder de bevolking door op te komen voor de wensen van lokale gemeenschappen. De handelwijze van de Taliban gaat echter in steeds toenemende mate gepaard met terreur en afpersing. In het verleden waren er directe banden tussen de Pakistaanse inlichtingendienst ISI en de Taliban.

Na de aanslagen in de Verenigde Staten op 11 september 2001 distantieerde de Pakistaanse regering zich meer van de Taliban en werd Pakistan een frontlinie in de mondiale strijd tegen terreur. Sindsdien is er een golf van terroristische aanslagen gepleegd in Pakistan. Onschuldige Pakistaanse burgers zijn vaak het slachtoffer van deze aanslagen. De aanwezigheid van een deel van het Taliban leiderschap in delen van Pakistan is zorgelijk.

6

De recente ontwikkelingen in Buner en Swat hebben geen directe invloed op onze missie in Uruzgan en de veiligheid van onze militairen daar, maar beïnvloeden uiteraard wel de regionale veiligheidssituatie in brede zin.